

## Een 'ietwat mysterieus aandoend apparaat'



FOTO: BEELDBANK NIMH

**T**ijdens een bijeenkomst met cadetten van de Koninklijke Militaire Academie (KMA) blikte minister van Defensie Bijleveld onlangs vooruit naar het jaar 2035. Ze verwees naar het

gedigitaliseerde slagveld, de zeeën van data en de informatie die voor operaties relevant is. 'Wie het snelst die data ophaalt, verwerkt en op een veilige manier teruglegt bij de leiders in het veld... die wint de slag'.<sup>1</sup>

Het lijkt lichtjaren geleden dat ir. E. Mahler in de *Militaire Spectator* een artikel schreef om 'de lezer wat meer vertrouwd te maken met de digitale computer'.<sup>2</sup> Toch voorspelde de auteur

1 'Digitaal slagveld in het verschiet voor cadetten', nieuwsbericht ministerie van Defensie, 24 november 2020. Zie: <https://www.defensie.nl/actueel/nieuws/2020/11/24/digitaal-slagveld-in-het-verschiet-voor-cadetten>.

2 E. Mahler, 'Digitale rekenende of denkende elektr(on)ische automaten en hun militaire betekenis', in: *Militaire Spectator* 127 (1958) (3) 147-158.

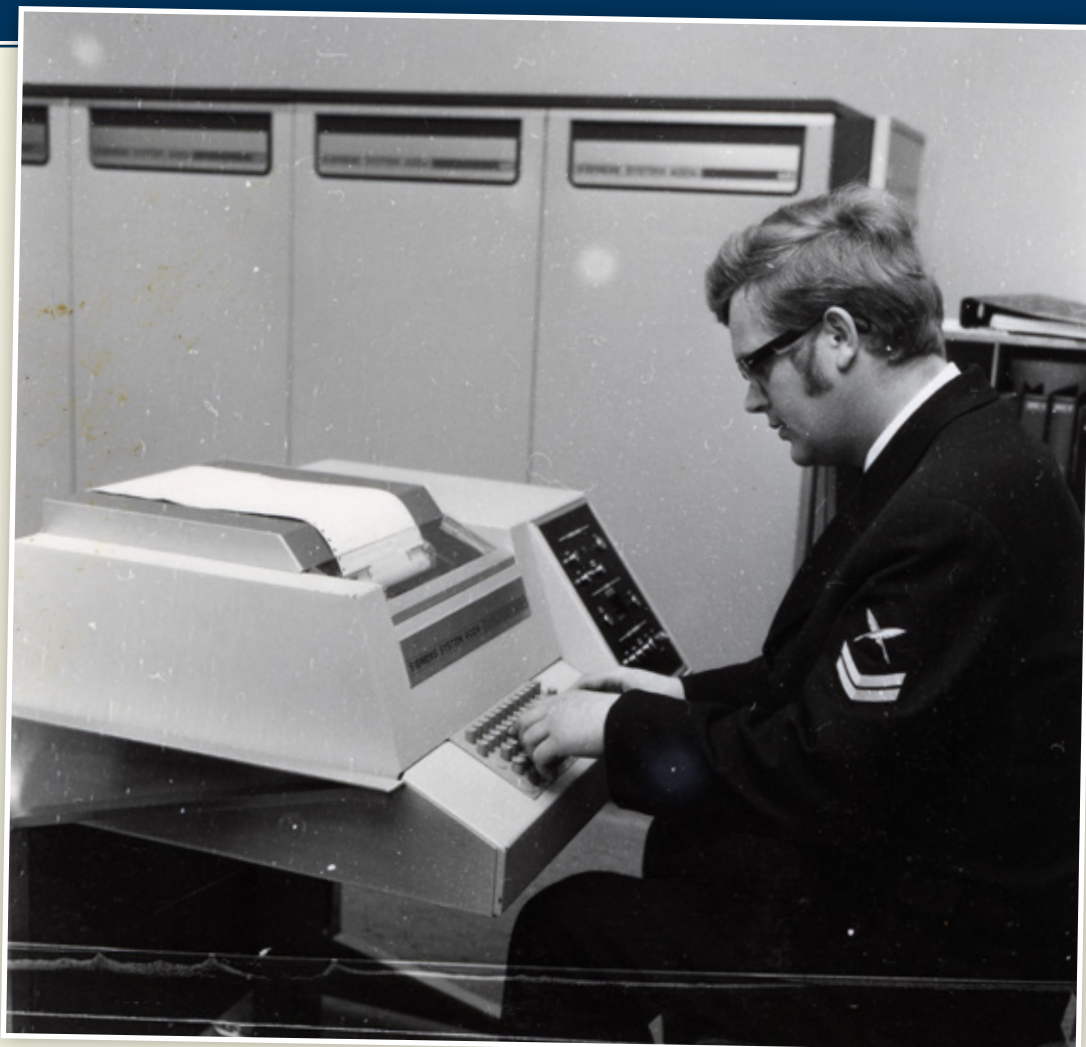


FOTO: BEELDBANK NIMH

in 1958 al dat de digitale techniek een belangrijke taak zou krijgen in de oorlogvoering. Mahler, kapitein van de technische staf, zag het als zijn opdracht om de werking van de computer, voor velen bij de krijgsmacht nog een 'ietwat mysterieus aandoend apparaat', met eenvoudige voorbeelden, zoals administratiekaarten, uit te leggen. En bij het voorbeeld over gevarentoestanden wees Mahler op het voordeel dat de computer snellere afwegingen kan maken dan de mens. 'Bovendien heeft de automaat nog een groot voordeel boven de mens, nl. dat hij geen angst kent en dus ook niet in paniek gebracht kan worden. (De automaat heeft 'stalen' zenuwen!)'.

Mahler vroeg zich ook af of de computer tactiek terug zou kunnen brengen tot 'een soort 'spel' met een groot aantal vaste regels'. En zou het

ooit mogelijk worden een legerleiding te vervangen door een 'batterij' computers? Mahler betwijfelde dat, maar wees ook op de *mobile combat computer* die al in de VS was ontwikkeld om mee het veld in te gaan.

Gebieden waar de computer volgens Mahler niet aan de mens kon tippen waren de originaliteit van het brein, het vermogen lering te trekken uit opgedane ervaring en het eigen initiatief. Toch voorzag hij een 'toekomstige oorlogvoering' waarbij de computer dienst zou doen als 'automaat op alle plaatsen waar de mens een minder efficiënt apparaat vormt dan zijn elektronische collega, de computer'.

De bijeenkomst van de minister en de cadetten was overigens online. Dat begrip kende Mahler uiteraard nog niet. ■